

I. 60-1.111.

47

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST.

Nr. 97775.

DIENSTGEHEIM

WEEKOVERZICHT

No. 47/1950

Verzonden aan:

Z.E. de Minister-President.
Z.E. de Minister v. Binnenlandse Zaken.
Z.E. de Minister v. Justitie.
Z.E. de Minister v. Onderwijs, Kunsten
en Wetenschappen, t.a.v. Mr. Schölvink.
De Heer Hoofd G 2b v.d. Generale Staf.
De Heer Hoofd M.I.D., Marinestaf.

Verzonden op:
30 November 1950

Alle Politieverbindingen.

DIENSTGEHEIM.

W.O. 47/1950, blz. 1.

=====

G R O E P I .

=====

COMMUNISTISCHE PARTIJ van NEDERLAND.

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Spreekers	
Heerenveen	2/11	40/350	rustig	--	Waarheid- Filmtournee
Haarlem	6/11	150/--	mat	J. Haken	Herd. October- revolutie mmv. Cor Zwart
Deventer	7/11	450/550	rustig enig appl.	M. Bakker	Waarheid- Filmtournee/ Herd. October- revolutie
Dordrecht	7/11	230/350	lauw	A.C.J. Weerts	Herd. October- rev. m. filmvert. en mmv. Zang- koor Morgen- rood
Hilversum	7/11	90/190	rustig	J. Haken	Herd. October- rev., mmv. Zang- koor Morgenrood, een zangeres, een pianiste en een declamator
Oude Pekela	7/11	60/--	rustig	T. Haagsma	Herd. October- rev., mmv. Zangkoor
Delft	8/11	150/150	rustig	G. Maas	Herd. October- rev., met film- vertooning

DIENSTGEHEIM

W.O. 47/1950, blz. 2.

Enschede	8/11	200/350	rustig enig appl.	J.Haken	Herd. October- rev., mmv. zang- koor Morgenrood, Toneelverg., TEVOG en een accordeonist
Leeuwarden	8/11	100/250	lauw	W.Hartog	Waarheid-Film- tournee/Herd. Octoberrev.
Ilpendam	9/11	18/---	rustig	onbekend	Waarheid-Film- tournee
Leiden	9/11	400/400	rustig	A.D.Schoo- nenberg	Herd. October- rev. m.film- vert. en mmv. zangkoor Morgen- rood
Zaandam	10/11	100/130	lauw enig appl.	R.Kogen- hop-Huig B.Blokzijl	Herd. October- revolutie
Winschö- ten	12/11	50/300	rustig	T.Haagsma	Waarheid-Film- tournee

COLLECTIEF OVERZICHT.

ALGEMEEN.

In het kader van het 5e Waarheid-Filmtournee vonden vertoningen plaats van de Russische film "Het Leven in de Citadel" en van de Hongaarse film "Kameraad Szabo".

Op meerdere plaatsen werd hieraan bijzonderrelief gegeven door aan deze bijeenkomsten een herdenking te verbinden van de Russische October-revolutie van 1917, elders werden hiervoor speciale vergaderingen belegd. Over het algemeen was de belangstelling vrij groot.

De herdenking van de October-revolutie werd door de diverse sprekers benut om de internationale politieke situatie, zoals deze zich sinds 1917 heeft ontwikkeld, vanuit communis-
tisch standpunt te belichten. Algemeen werd naar voren ge-
bracht, dat het "kapitalistische" Westen om een economische
crisis te voorkomen onder leiding van Amerika op een derde

D I E N S T G E H E I M .

W.O. 47/1950, blz. 3.

wereldoorlog aanstuurt, terwijl de Sovjet-Unie als de vrede-lievende mogendheid bij uitstek werd geprezen voor haar pogingen om dit te verijdelen.

Op enkele plaatsen waren leuzen aangebracht als: "Alles voor de vrede", "Alles voor de Eenheid", "Strijdt tegen de duurte", "Eenheid tegen dollardictatuur", "Met de Sovjet-Unie voor de vrede", "Strijdt voor de vrede" en "Ve reniging Nederland-U.S.S.R.".

Naast de gebruikelijke propaganda voor "De Waarheid" werd opgewekt zich te abonneren op het gezinsweekblad "Uilen-spiegel", in te tekenen op de obligatielening en de collecte te gedenken, die op vele plaatsen ten bate van "De Waarheid" werd gehouden. Gezegd werd, dat de regering een wetsontwerp voorbereidt om deze krant te verbieden.

Ook werd hier en daar gecollecteerd ten bate van de Nederlandse delegatie, die het Wereldvredescongres in Sheffield zou bezoeken. In Hilversum en Enschede werd de avond besloten met het zingen van de "Internationale". Zowel J.HAKEN, als H.GORTZAK en H.HAKEN bleven in gebreke een aangekondigde spreekbeurt te vervullen.

Moties werden aangenomen, waarin de onmiddellijke, onvoorwaardelijke invrijheidstelling van Piet van Staveren werd ge-eist.

DE OCTOBER-REVOLUTIE.

Wederom werd betoogd, dat de revolutie van 1917 een nieuw tijdperk voor de mensheid heeft ingeleid. Het Russische volk wenste in 1917 niets meer en niets minder dan vrede en brood. Een groot deel van de mensheid is zich thans bewust dat vrede en brood alleen haar deel kan zijn, wanneer de arbeiders en boeren regeren. Sinds 1917 voert de Sovjet-Unie een politiek van vrede en brood en zij zal dit in de toekomst blijven doen.

Het rad der geschiedenis staat echter niet stil. Wat 33 jaar geleden in de S.U. is ontstaan, vond na de 2e wereldoorlog zijn voortzetting in de landen van Oost-Europa en in China. Hoog werd opgegeven van de voorbeeldige levensvoorwaarden, die in de S.U. heersen.

R.KOGENHOP-HUIG hemelde vooral de positie van de vrouw in dit land op. Algemeen werd de S.U. dank gebracht voor het baanbrekende werk, dat aan de arbeiders over de gehele wereld nieuwe hoop heeft gegeven.

CRITIEK OP HET REGERINGSBELEID.

DIENSTGEHEIM.

W.O. 47/1950, blz. 4.

CRITIEK OP HET REGERINGSBELEID.

Het zijn de heren uit Washington, Londen en Parijs, die ook nu weer op een oorlog aansturen er onze regering, met Dr. V. Drees aan het hoofd, doet wat deze heren bevelen, aldus J. Haken. Geeist werd, dat Nederland zich van Amerika zou losmaken, een welvaartspolitiek zou gaan voeren en de defensieplannen zou schrappen. Wederom werd gezegd, dat het Marshallplan in wezen een vorm van oorlogsvoorbereiding is.

In verband met het boek van de Heer J. de Kadt werd gezegd, dat Drees ook niet vies is van wat "katterigheid".

Toen Minister Drees het handjevol "Westerlingse duisterlingen" naar Korea zond, heeft Paul de GROOT hem gewaarshuwd en gezegd, dat hij ons land daardoor in een oorlog zou storten, zo zeide J. Haken. Maar Drees zei hem, dat hij spoken zag. Nu het Chinese volk zich in de strijd gemengd heeft is het niet Paul, die spoken ziet, maar het is Drees, die nachtmerries heeft. Deze spreker wekte op met kracht tegen zulke regeringsdaden te protesteren. Nederland heeft geen belangen in Korea, doch dient hiermede slechts Amerikaanse belangen.

De minister-president Dr. V. Drees werd evenals President Truman en Generaal Mac Arthur verantwoordelijk gesteld voor de gruwelen, die door de Amerikanen in Korea worden toegepast. Hieruit, aldus G. MAAS, blijkt dat men met een stel waanzinnigen te doen heeft en dat juist deze waanzinnigen de wereld willen beheersen.

De Nederlandse Korea vrijwilligers zijn de soldaten die destijds samen met WESTERLING zo beestachtig zijn opgetreden in Zuid-Celebes.

Het rapport betreffende deze verschrikking berust bij de regering en wordt geheim gehouden, omdat de regering weet, dat ze anders het gehele volk tegen zich krijgt.

In verschillende Europese landen begint men het communisme moeilijkheden in de weg te leggen in de hoop, dat men de partijen zal kunnen vernietigen. Ook in Nederland staan verscheidene plannen op stapel, doch de C.P.N. heeft reeds maatregelen genomen om het effect van deze plannen te niet te doen, aldus W. HARTOG.

Met betrekking tot de kwestie Finsterwolde werd gezegd, dat er voortdurend strijd gevoerd moet worden tegen de regering Drees. Betoogd werd, dat door de benoeming van een "Reichs"-commissaris de democratische beginselen met voeten worden getreden. Doch wat kan Drees betekenen in de strijd voor de vrede, riep G. Maas uit. Dit is maar een heel klein mannetje in vergelijking met Stalin. In Winschoten werd

DIENSTGEHEIM.

V.O. 47/1950, blz. 5.

besloten een daar aangenomen motie in te dienen bij de voorzitter van de 2e Kamer, waarin het besluit om de Gemeenteraad van Finsterwolde buiten werking te stellen wordt afgekeurd en waarin wordt aangedrongen op herroeping van dit besluit.

Opgewekt werd eensgezind te zijn in de strijd tegen de duurte. Wederom werd gezegd, dat de 2e 5% onmiddellijk werd toegestaan toen de arbeiders van Rotterdam en Amsterdam in staking gingen. Betoogd werd, dat ondanks deze tweede 5% de lonen niet in overeenstemming zijn met de prijzen en dat de prijzen nog steeds stijgen.

De arbeiders incasseren op dit gebied de grootste slagen, doch door de verminderde koopkracht komt ook de middenstand in de zorgen te zitten. Uiteraard werden de uitgaven voor de defensie becritiseerd, terwijl ook het besluit tot verhoging van de omzetbelasting met scherpe woorden werd afgekeurd.

DE BEWAPENING VAN WEST-DUISSLAND.

Het kapitalisme is, evenals Hitler indertijd, in een grote crisis geraakt en men grijpt onder het voorwendsel van een oorlogsdreiging van de zijde der Sovjet-Unie naar het oude beproefde middel: bewapening en oorlog. Aangezien noch het Franse- noch het Italiaanse volk bereid zal zijn een oorlog tegen de S.U. te beginnen, wordt West-Duitsland bewapend in de hoop, dat de Duitsers het spits voor de Amerikanen willen afbijten, aldus W.Hartog. Adenauer zal fungeren als de Syngman Rhee van West-Duitsland, zo werd gezegd. Indien het zou gelukken West-Duitsland te bewapenen, gebeurt er hetzelfde, wat in Korea heeft plaatsgevonden en is de derde wereldoorlog een feit. Stalin heeft gezegd, dat een veilig Duitsland een vredelievend Europa zal scheppen. Er werd op aangedrongen om in samenwerking met alle andere bevolkingsgroepen een actie te ontketenen tegen de bewapening van West-Duitsland. Als goed communist moest men hierbij de hand reiken aan iedere medeburger, ongeacht zijn politieke of godsdienstige overtuiging, die bereid is in dit opzicht mede te werken. Vooral de socialistische arbeiders werden speciaal in de aandacht van het gehoor aanbevolen.

CRITIEK OP POLITIEKE TEGENSTANDERS.

De leiders van de P.v.d.A. werden aan ernstige critiek onderworpen. Koos VORRINK en de zijnen sturen openlijk op een oorlog aan onder de leuze "Voor een nieuw Europa", aldus J.Haken. Men wenst vrede naar buiten, maar oorlogsvoorbereiding naar binnen. De P.v.d.A. is de grote burcht van Truman en Eisenhower.

D I E N S T G E H E I M.

V.O. 47/1950, blz. 6.

Evert Vermeer komt straks uit Amerika terug met een grootser ideaal dan ooit tevoren. Hij wil n.l. staatssecretaris worden. Zij zingen niet voor niets iedere morgen: "Dat is het doel waarnaar wij streven". Hun heilig ideaal is onderdrukking van de bevolking en zelf vette baantjes in de wacht slepen, aldus spreker. Het enige verschil met de Oostenrijkse schilder is, dat deze zijn nek gebroken heeft en dat zij hun nek nog zullen breken.

Door A.D. SCHOONENBERG werd betoogd, dat samenwerking tussen de socialisten en communisten zeer vruchtbaar zou kunnen zijn. Ik ben er trots op communist te zijn en kan me niet voorstellen, dat er nog mensen zijn, die schromen om lid van onze partij te worden, zeide hij; ik geef toe dat wij, communisten, ook wel fouten gemaakt hebben en een beetje koppig zijn geweest, maar laten we daar zand over gooien. Wij zijn bereid om samen te werken met de leden van de P.v.d.A. en het N.V.V. maar zonder de Vorrinks, Dreesen, Vermeulens en Oosterhuizens. De leden van de P.v.d.A. en het N.V.V. staan niet zo ver van ons af, aldus spreker. Ook zij streven naar het socialisme. Gezamenlijk zouden wij de grootste socialistische politieke partij van Nederland kunnen zijn. Wij zullen hiervoor moeten werken en anderen tot activiteit prikkelen, want met stilzitten bereiken we niets.

HET CONFLICT IN KOREA.

Onder leiding van Amerika tracht het kapitalisme de gehele wereld weer onder zijn juk te brengen, zo werd gezegd. Alleen daarom is men de oorlog in Korea begonnen. De oorlogshitsers hebben gedacht, dat de oorlog in Korea snel beëindigd zou kunnen worden, maar zij hebben zich vergist. Evenals tijdens de burgeroorlog in Spanje vele democraten vrijwillig tegen Franco vechten, zo zullen vele Chinese vrijwilligers hun kameraden in Noord-Korea gaan helpen. In Korea ratelen de door de kapitalisten gehanteerde machinegeweren, gericht op volksmassa's, wier enige misdaad het is, dat zij een rechtvaardige wereld verlangen, vrij van uitbuiting, politieterrorisme en overheersing, zo werd gezegd. Een volk, dat voor zijn vrijheid vecht is echter niet te overwinnen. Mac Arthur staat thans tegenover een Chinese overmacht, die de Amerikanen zal verdrijven. Zij zullen geen poot meer aan de grond krijgen, aldus G.Maas. Het voorstel in de V.N. om de oorlog in Korea te beëindigen werd met 47 tegen 5 stemmen verworpen. Deze 5 stemmen vertegenwoordigen 720 miljoen en de 47 stemmen maar 666 miljoen mensen. De meerderheid is dus voor de vrede. Bovendien zijn er in de landen, die tegen stemden

D I E N S T G E H E I M.

W.O. 47/1950, blz. 7.

nog een groot aantal mensen, die ook de oorlog willen beeindigen, zo besloot deze spreker.

DE STRIJD VOOR DE VREDE.

Wederom werd geconstateerd, dat niemand aan kan tonen, dat de S.U. in de 33 jaar van haar bestaan ooit de wapens opgenomen had tegen een ander volk. Zei Stalin in 1937, dat een oorlog onvermijdelijk was, thans wordt door de grote leider gezegd, aldus J.Haken, dat een oorlog wel te vermijden is. Indien de S.U. oorlog gewild had, dan zou er in Korea ingegrepen kunnen zijn geworden of zou de strijd met de Amerikanen aangebonden kunnen zijn, toen deze vliegvelden gebombardeerd hebben, die op Russisch gebied liggen. De communisten willen geen oorlog en strijden voor de vrede. Omdat ieder weldenkend mens vrede wil, kan een ieder de vredesbeweging steunen, zo werd betoogd. De vredesoproep is niet alleen voor de arbeiders, maar voor iedereen. Maar wanneer de vrijheidslievende, democratische volkeren ooit zullen worden aangevallen, dan zullen zij zich weten te verdedigen. Van ons in Nederland wordt niet gevraagd met de wapens voor de vrede te vechten.

Betoogd werd, dat de vrede in Europa bewaard zou blijven indien men erin zou slagen de Amerikaanse plannen omtrent de bewapening van West-Duitsland te dwarsbomen. Critiek werd geleverd op het weigeren van visa bij gelegenheid van het Wereldvredescongres in Sheffield.

DIENSTGEHEIM.

W.O. 47/1950, blz. 8.

G R O E P II .

ALGEMEEN NEDERLANDS JEUGD VERBOND .

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Spreekers	
Wormerveer	11/12 Nov.	130/---	rustig	D.Langendijk J.A.Hendriks	Filmnacht
Almelo	12/11	250/---	rustig	J.Holtkamp	Filmochtend
Arnhem	12/11	---/250	lauw	P.Jaurde	Feestavond
's-Graven- hage	12/11	550/2200	--	M.J.Haks P.Jaurde	Feestelijke bijeenkomst
Leiden	14/11	80/150	rustig	J.Wolff	Filmavond
Elim (Gem.Hoogeveen)	15/11	70/100	--	E.Mol	Filmavond

De bijeenkomsten werden gehouden in het kader van de viering van de Wereldjeugddag en het 5-jarig bestaan van de W.F.D.Y.

Te Wormerveer, Almelo, Leiden en Elim werden resp. vertoond de films "De Jeugd van Maxim", "De Jonge Garde" (Almelo en Leiden), "Een machtig voorbeeld" en "De midvoor".

Het houden van een tombola te Wormerveer werd door de in de zaal aanwezige politie niet toegestaan op grond van het feit, dat dit niet tevoren was aangevraagd.

Evenmin mocht het lid van het Uitvoerend Comité van de W.F.D.Y., Pierre Jaurde, een rede houden, daar hem door de politie een spreekverbod was opgelegd.

D I E N S T G E H E I M.

W.O. 47/1950, blz. 9.

Te Arnhem bestond ongeveer de helft van de aanwezigen uit oudere personen.

Pierre Jaurde sprak hier een begroetingswoord namens de W.F.D.Y. en zeide o.m. dat reeds 62.000.000 jongeren achter de rode vlag van de federatie zijn geschaard. De jeugd van Rusland, Polen, Hongarije en andere Oost-Europese staten, strijdt voor haar toekomst. Thans wordt ook door de jeugd van China en Korea voor deze toekomst gestreden, aldus spreker.

Er werd een loterij gehouden, waarvan de baten bestemd waren voor het oprichten van een afdeling van de Nederlandse Pioniersbond.

De bijeenkomst te 's-Gravenhage werd voor 2/3 door jeugdige personen bijgewoond, waaronder vele kinderen.

Door 80 medewerkers werd een opvoering gegeven van het massaspel "Jeugd in Opmars".

Ook hier sprak Pierre Jaurde een korte begroetingsrede uit. Voor de aanvang van de bijeenkomst werd gecolporteed met het blad "Jeugd".

De collecte, welke te Elim aan de uitgang werd gehouden, bracht vermoedelijk niet meer dan één gulden op.

De sprekers hielden vrijwel gelijklopende toespraken. De kapitalistische landen geven in hun imperialistisch streven veel geld uit voor de bewapening; zij wensen oorlog. In de Sovjet-Unie is dit anders. Daar wordt veel geld uitgegeven voor andere doeleinden, zoals landbouw, het bouwen van fabrieken, stuwdammen en machtige electriciteitswerken.

Annie Hendriks beweerde, dat "men" bang is voor hun acties, hetgeen bleek uit de maatregelen, welke Engeland ten opzichte van het 2e Wereldvredecongres te Sheffield heeft genomen. Trots alle tegenwerking en allerlei verboden, zal worden gestreden tot de zeker komende overwinning is bereikt, aldus spreekster.

Te Wormerveer, 's-Gravenhage, Leiden en Elim werden moties aangenomen, waarin bij de Regering wordt geprotesteerd tegen het gevangen houden van de dienstweigeraars.

DIENSTGEHEIM.

W.O. 47/1950, blz. 10.

=====

G R O E P II .

=====

ARBEIDERSBOND VOOR CULTUUR .

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Sprekers	
----------	-------	-----------------------	----------	----------	--

---

Den IJp (Gem. IJpendam)	5/11	70/---	rustig	C. Stroo	Cabaretavond
Beverwijk	8/11	350/550	---	E.M.K.W. Hes- sen-Holleman S. Nuijen	Cabaretavond

-----

De programma's van deze avonden vermeldden muziek, zang, declamatie, toneelspel en goochelstukjes.

De nummers droegen, op enkele uitzonderingen na, geen politiek karakter.

Te Beverwijk trad Siebren Nuijen op als conferencier en spreker. In zijn toespraak merkte hij o.m. op, dat men in een tijd van hoogspanning leeft. Er kan iedere dag iets gebeuren. De kapitalistische pers zweept op tot oorlog.

Tijdens de programma-onderdelen verlieten reeds regelmatig personen de zaal.

DIENSTGEHEIM.

W.O. 47/1950, blz. 11.

=====

ROEP II.

=====

NEDERLANDSE VROUWEN BEWEGING.

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Spreekers
----------	-------	-----------------------	----------	-----------

---

Rotterdam	13/11	130/418	---	E.de Jong- v.d.Voort	Filmavond
-----------	-------	---------	-----	-------------------------	-----------

---

Op deze avond werd een tweetal films vertoond, n.l.
"Het kinderkamp te Ughelen" en "Oezbekistan".

Spreekster keerde zich op de gebruikelijke wijze tegen de "reactie". Voorts critiseerde zij heftig het optreden van Mevr. Straalman-Kremer in de rubriek "Van vrouw tot vrouw" voor de V.A.R.A. Zij eiste, dat haar stem uit de aether zou verdwijnen.

Tijdens de pauze was er gelegenheid voor aanmelding voor het lidmaatschap der N.V.B. en om spaarbusjes in ontvangst te nemen voor het kinderkamp van het volgend jaar.

DIENSTGEHEIM.

W.O. 47/1950, blz. 12.

=====

G R O E P I V .

=====

A. BEWEGINGSKOMITEE .

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Spreekers
----------	-------	-----------------------	----------	-----------

---

Wageningen	16/11	100/350	rustig	H. Roelofs	Openb. cabareta- vond E.V.C., mmv. "Gemengde Berich- ten"
------------	-------	---------	--------	------------	--

De cabaretisten, die hun gewone repertoire naar voren brachten, kregen veel applaus.

Als spreker van de avond trad op het C.P.N. gemeenteraadslid en E.V.C.-districtsbestuurder H. Roelofs. Hij maakte propaganda voor de E.V.C. en het dagblad "De Waarheid" en bracht daarbij geen nieuwe geluiden.

DIENSTGEHEIM.

W.O. 47/1950, blz. 13.

GROEP VI.

DORDTSE VREDESGROEP.

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Spreekers
----------	-------	-----------------------	----------	-----------

---

Dordrecht	15/11	11/25	zeer lauw	Ds. J. B. Th. Hugenholz "Tegenstellingen tussen Oosten West"
-----------	-------	-------	--------------	---

Op deze openbare vergadering van de Dordtse Vredesgroep die aangesloten is bij de Algemene Nederlandse Vredes Actie (A.N.V.A.) hield Ds. Hugenholz een enigszins verwarde toespraak, waarin hij de tegenstellingen tussen Amerika en Rusland behandelde, voornamelijk op militair gebied. Spreker wakte op om voor de vrede te blijven strijden.
